

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO
ČETRTLETNO DIN 15
CELOLETNO DIN 60 / ZA
INOZEMSTVO JE DODATI
POŠTNINO / OGLASI PO
CENIKU / POSAMEZNA
ŠTEVILKA PO DIN 150.
POŠT. ČEK. RAČ. 13.188

ORJUNA

VREDNOSTVO IN VPRAVA
V VČITELJSKI TISKARNI
ROKOPIŠI SE NE VRA-
CAJO / ANONIMNI DO-
PIŠI SE NE PRIOBČV-
JEJO / POŠTNINA PLA-
ČANA V GOTOVINI
TELEFON ŠTEV. 906.

Manifestacijski shod SLS v Ljubljani.

Na prošlo nedeljo je sklicala SLS veliko manifestacijsko zborovanje za bodočo volitve v hotelu »Union« v Ljubljani. Porabili so priliko odsotnosti našega vodstva, ki se je skoro celokupno podalo na razvijte zastave Savamalske Orjune v Beograd. To dejstvo je priznal v zafrkljive mtonu tudi eden glavnih voditeljev Slov. Ljud. Str. rekoč: »Vi Orjunaši ste odšli v Beograd, mi pa bomo sedaj lahko imeli shod. Klerikalci so bili še celo tako nesramni, da so našemu predsedniku Marku v soboto nalepili letak na urad in ga s tem takorekoč osebno povabili na to javno manifestacijsko zborovanje. To opozorilo je brat Marko s livaležnostjo vzel na znanje in odložil svoj potni kovček, da ustreže srčni želji svojih klerikalnih prijateljev. Da se pa v polni meri odzove vabilu letaka, ki zaključuje: »Udeležite se vsi do zadnjega in pripeljte seboj svoje prijatelje! Unionova dvorana mora biti napolnjena do zadnjega kota! — je tudi Marko pozval svoje prijatelje.

Čas je hitel in ker nam policija ni dovolila tiskati letakov, smo bili prisiljeni izdati redno številko »Orjuna« s sledečo vsebino:

Orjuna!

Naši obrekovalci in denuncijanti, računajoč z odsotnostjo vodstva Orjune, ki se je podalo na razvijte zastave Savamalske Orjune v Beograd, so sklicali nepričakovano za nedeljo, dne 1. februarja 1925 ob 10. uri dopoldne v dvorani hotela »Union« manifestacijsko zborovanje, da bi lahko ponovno javno v orjunaški Ljubljani, nekaznovano trosili laži in obrekovanja na Orjuno in njeno vodstvo.

Iskali smo jih na stanovanjih, v parlamentu in pred sodnijo, da nam bi dali dokaze za obrekovanja, ki so jih iznesli proti Orjuni. Vse zaman! Do danes so se nam izogibali in se zločinsko skrivali za poslušno imuniteto.

Za čat Orjune in njenega vodstva pozivljamo vse Orjunaše na ta javni manifestacijski zbor. Nočemo razbijati zbor niti agitirati za eno ali drugo stranko, hočemo pa nasprotnika vprašati:

I. Kje so Pribečevići stotisoč?

II. Kdo je povzročil Trboveljske žrtve?

III. Kdo je denunciral naše brate, da so dolge mesece trpeli v ječah?

IV. Kje so zveze z Mussolinijem?

V. Kje so Mussolinijevi lire?

VI. Kdo je insceniral Podnartski incident?

VII. Kdo je mučil Juvana?

Nacionalisti, udeležite se vsi tega manifestacijskega zborovanja!

Četaši obvezno zbor v nedeljo, 1. februarja, ob 9.30 v areni »Narodnega doma«!

Zdravo!

Oblastni odbor.

Kako smo se pa začudili, prišli na lice mesta, kamor se nas je tako ljubeznivo vabilo, ko smo našli vse vhode v Unionsko dvorano od neznanih zlikovcev zasledene, ki so nam hoteli braniti dostop na javno manifestacijsko zborovanje, na katero smo bili izrecno vabljani. Takega terorja in kršitve državljanke in osebne svobode seveda nismo trpeli in kmalu se je po kratki in odločni bitki za vhod razlegal jok in klicanje na pomoč v prostorni veži hotela »Union«. Padla so prva, druga in tretja vrata, branilci so pri tej borbi razbili nekoliko šip, sicer pa ni bilo večjih nesreč — in stali smo pred glavno silo vodstva celokupnega slovenskega ljudstva.

Pričakovali smo, da bo ta armada sedaj vzdignila tisto »košče-

no« pest, ki jo je še nedavno »Slovenec« tako povzdigoval, pričakovali smo, da bo ta pest trdo padla na nas tembolj, ker nas je bilo le reci in piši 48, v dvorani pa je bila 1000-glava množica. Toda ta koščena pest poštenega slovenskega ljudstva se ni vzdignila in tudi ni padla po nas, ker se je dobro zavedala, kako veliko, vnebovpijočo krivico so nam delali voditelji »celokupnega« slovenskega ljudstva, ko so nas v prošlih dveh letih nečuvno blatili in obrekovali, nas z denunciacijami spravljali v ječe, nam z grdimi lažmi kradli osebno čast in poštenje ter hujšali naše brate proti nam na poboje. Vsega tega se je zbrano slovensko ljudstvo zavedalo in je mirno in plašno napravilo prostor našim borcem in dvorana »Uniona« se je v pravem pomenu besede napolnila do zadnjega kotička.

Na prostranem odru pa so bili zbrani gospodje »tigri«, na čelu njim pravi bengalski tiger, dobro rejen in pital, s cvikerjem na nosu — sam doktor Korošec. Za njim so preplašeno gledali, kam bi zbežali, ostali generali in krotileci slovenskega ljudstva, a za zaveso pa so zljali v boječem pričakovanju mladi »tigriči« — kaj bo. Vsa obramba ni nič pomagala. Orkan, Slonao, Borba, akademiki, okoliški pretepači in Aufbiksariji, ljubljanski, vrhniški in drugi Orli, vsi ti mnogobrojni junaki, od katerih je v blaznem strahu nekoliko kar skozi okna poskakalo, so bili na mah razbiti in so se v divjem begu poskrili v kotičkih hotela »Union«, eni proseč pomoči, drugi zatrujuč, da so Orjunaši. Poraz klerikalne garde je nepopisljiv in tem večji, ker ga je povzročila le peščica hrabrih, idealnih in neustrašnih naših borcev. Tu se je pokazalo, kaj je idealno delo in kaj plačano farših opričnikov. Kako sigurni so bili naši nasprotniki, sledi iz sledečega. Neposredno pred našim prihodom v dvorano je dr. Korošec tolažil zborovalce, češ: »Bodite popolnoma mirni in brez skrbi, v naše strani je vse poskrbljeno, da nikdo ne bo motil tega zborovanja. Jedva pa je »Haupt tiger« izpregovoril, že se je začel z galerije obupen klic: »Na pomoč, Orjuna je že tu« — in istočasno so se odprla glavna vrata v dvorano, branitelji istih pa so se preplašeni umaknili pred našimi razjarjenimi borci.

Junaki! Četaši! Orjuna vam izreka popolno priznanje in pohvalo, da ste s svojim predsednikom naši ideji zopet priborili tako siljano zmago. To vam bodi edino plačilo, ki je vredno vaše hrabrosti in idealne požrtvovalnosti.

In zakaj smo vse to storili, zakaj smo se udeležili manifestacijskega shoda SLS? Mi dobro vemo, da nam bodo naši nasprotniki lažnivo očitali, da smo to akcijo izvedli po nalogu in v korist demokratske stranke. Mi tudi vemo, da bode ta stranka izrabila naš uspeh, toda to nas v naši nesebičnosti popolnoma nič ne moti. Mi smo izvršili to akcijo edino in samo v obrambo naše ideje, v obrambo časti naše organizacije in njenega vodstva. Zaman smo iskali do danes prilike, da bi javno iz oči v oči obračunali z našimi obrekovalci. Iskali smo jih vsepovsod, toda vedno so se nam znali spretno pred ljudstvom izogniti. Zaman je zatrujeval v dvorani brat predsednik Marko, da Orjuna ni prišla shoda razbijati, da mu bo mirno sledila, dr. Korošec je shod takoj razpustil. Velika laž je, da je shod razpustilo orožništvo, še večja laž je tudi to, da bi bil istega razpustil vladni komisar. Shod je

razpustil voditelj SLS, ker se je bal javnega obračuna z Orjuno.

In vendar ta ista Orjuna nima drugega greha, kakor da hoče in želi provesti to, kar je že pokojni dr. Janez Krek učil in tudi sam dr. Korošec še pred 5. leti svedčano povdarjal. Takrat se je dr. Korošec boril za edinstvenost jugoslovenskega naroda, za edinstvenost države Jugoslavije in zato ga je takrat v resnici celokupno slovensko ljudstvo častilo in slavilo, izpreglo mu je konje in ga v svečanem trimfu vozilo v »Unionsko« dvorano. Dr. Korošec je od tedaj šel napačna pota. Zgolj iz slepe partizanske strasti je njegova stranka ves ta čas sejala plemensko mržnjo in versko nestrpnost. Od Jugoslovanstva je ostal samo še zarjavel napis na Katoliški tiskarni in lažniv naziv klerikalnega kluba. Zato pa, ker je dr. Korošec zatajil vse ono, na kar je še pred šestimi leti prisegal, je moral doživeti v nedeljo blamažo, kakršne še ni doživel slovenski politik v beli Ljubljani. Osuvan, opso-

van in opljuvan, je moral sramotno pobegniti pod zaščito našega predsednika in iste vlasti, ki jo njegova glasila na najostudnejši način blatijo. Skozi vse mesto, iz vseh ulic in vogalov so mu doneli zasmehujoči in ponižujoči klici nasproti. Osramočen, in ves zelen od jeze je hitel na kolodvor ter takoj vstopil v vlak, kjer se še dolgo ni mogel umiriti. Sic transit gloria mundi.

Mi sicer še nismo dobili odgovora na naša vprašanja, ker se dr. Korošec našemu predsedniku iz strahu ni upal niti v oči pogledati. Še manj pa odgovoriti mu. Plašno je razpustil »manifestacijo«, da mu ni bilo treba odgovarjati za laži in klevete, ki so se pod njegovo zaščito in z njegovo vednostjo trosile o naši organizaciji in našem predsedniku. Nam je ta strah merodajen in veino, da bo marsikomu, ki je še verjel gorostasnim lažem, odprl oči. Toda naši računi z SLS še niso zaključeni, dokler tudi na deželi ne pokažemo to škodljivo slovenskega ljudstva v pravi luči.

Iz delavnice drž. žel. v Mariboru.

Ing. Roglič! — Iz vrst strojev odij. — Sirokovačjak Krahulik. — Kršenje zakona. — Nemec - inozemec načelnik državne kurilnice v Mariboru. — Grozovite številke.

Naši članki, objavljeni o razmerah v delavnici državne železnice v Mariboru, so s svojo trdo stvarnostjo zadeli kakor kladivo na fiste, ki so teh razmer krivi. Tresejo se jim stolčki in v strahu iščejo rešitve. To je naš prvi uspeh, drugi pa je ta, da so se po naših objavah pričeli buditi tudi poštene in zavedni slovenski uslužbenci teh delavnic. V teku tega tedna smo prejeli celo vrsto dopisov od najrazličnejših oseb, od katerih objavljamo tu nekatere važnejše. Najjavnost sodi, kako mislijo ti možje o razmerah v teh državnih delavnicah.

Bratu inž. Roglič! Vztrajaj! Čete so že v boju! Druge pridejo iz rezerve. Topovi že pokajo, težki močnarji se montirajo, tren se pomika proti fronti. Vztrajaj! Upamo, da borba ne bo pretežka, vendar pa moramo biti pripravljeni na vse! Sovražnik je zvit. Naj traja boj leto dni ali še več, naša čast zahteva, da ga dovedemo do zmage. Vztrajaj! Stori! smo že marsikaj, po potrebi pa bomo storili še stokrat več. Ker smo upali v zmago, smo že večkrat zmagali in tako bomo tudi tokrat. Vztrajaj! Zdravo!

Delavci Orjunaši.

Iz vrst strojev odij. V kurilnici Maribor nas je 140 strojev odij. Od teh nas zna službeni jezik 120. Samo 20 tovarišev ne obvlada službenega jezika. Kadar pogledam v popravilno knjigo, me vedno zaboli srce. V tej se zrcali vsa nezavednost rojenih Slovencev, strojev odij. Koliko jih zna službeni jezik, na ga ne rabijo in se zakon prav nič ne zmenijo. Tu bi bila na mestu močna roka, ki bi nas Slovence rešila izzivanja nezavednih in oprala ta madež. Odkod ta nezavednost? Nič čudnega, če pomislimo, da se nas zavedne Slovence vedno zapostavlja in preganja in se nam vsiljujejo za predstojnike ljudje, ki ne znajo službenega jezika in tudi ne obvladujejo strojevodske stroke tako, da bi nam zamogli koristno načelovati. V kurilnici imamo štiri inženirje in enega nadzornika, pa nobenih predavaj! Nekaj šole drži samo en šolski uradnik, kar pa je za naše razmere zelo malo. V prejšnjih časih so nas poučevali načelniki in podnačelniki in tudi drugi dodeljeni inženirji so včasih predavali, sedaj pa vsega tega ni. Inženirji deloma ne znajo službenega jezika, tisti pa, ki ga znajo, se ne pritegnejo k poučevalnemu de-

lu. Obračamo se na vas: bodite vztrajni v svojih zahtevah in poskrbite, da se tu že enkrat napravi prepotrebni red! Tako kakor doslej ne more iti dalje. Ali se bo pri nas pomelto z nemčurštvom, ali pa bomo kmalu spet govorili o Marburgu mesto o Mariboru. Mariborski zavedni in napredni strojev odij si želimo temeljitega, stvarnega in obširnega pouka o gradnji strojev in o njihovem delovanju, ne pa hujškanja in zabavljanja. Po eni strani se nas na podlagi predpisov davijo, po drugi pa tisti, ki nas davijo sami, ne odgovarjajo predpisom. Hočemo, da se vrši služba na podlagi naših zakonov. Zavedamo se svojih državljanških dolžnosti in pravic ter zahtevamo, da se zasedejo vsa službena mesta zakonito in da se ne delajo izjeme v prid nam sovražnemu Nemstvu. Da nam je sovražno, so dokazali visokošolci v Gradcu, sinovi naših državljanov ali vsaj pri nas zaposlenih tujcev.

Strokovnjak Krahulik. V zadnji številki Vašega cenjenega lista ste dobro fotografirali naše »voditelje«, toda še vse premalom. Tem gospodom bi se dalo prav veliko povedati in javnost bi smela, da so taki ljudje sploh mogoči v strokovnem državnem obratu, kakršen je naš. Med najbolj žalostne junake naših »voditeljev« spada gotovo gospod Krahulik, podnačelnik kurilnice. Ta mož je za svojo službo absolutno nesposoben, pa ga direktor vendar drži ter s tem jasno dokazuje, da ji ni za službo, ampak za podpiranje Nemcev in nemčurjev v jugoslovenskem Mariboru. Načelnik in podnačelnik, ki bi moral glasom predpisov poučevati in izpraševati osebe kurilnice, te svoje dolžnosti ne vršita. Načelnik Kotik službenega jezika sploh ne razume in za to tudi nima časa, ker se preveč ukvarja z intrigiranjem, podnačelnik Krahulik pa o ustroju in delovanju parnih strojev še toliko ne ve kot navaden strojev odij. In tak človek se nahaja na tako važnem mestu! Kako naj imajo podrejeni pred njim respekt?

Kršenje zakona. Najvažnejše v borbi za očiščenje državnih železniških delavnic v Mariboru je, da se dokažejo fakta, kako se malo spoštujejo državni zakoni in temeljni zakon, ustava. Zakon o državnem prometnem osebnosti I. poglavje, člen 4., točka 6. pravi: »Uslužbenec ne more postati lider ni večš srbsko - hrvatskega - slovenskega

O B L E K E
O B NA
O B R O K E
MESTNI TRG 5
O. B. ERNATOVIC

jezika!« V naših delavnicah pa imamo na vodilnih in odločujočih mestih celo vrsto ljudi, ki temu predpisu absolutno ne odgovarjajo. Toda kaj so naši zakoni mar gg. a la Ogrintz in Šega; da se le Nemstvo podnira, če se tudi pri tem kršijo zakoni. V tolažbo je tej gospodi lahko Mahničev izrek: »Namen posevčuje sredstva!« Za Nemce je kršitev zakona sveta, za nas pa prokleta stvar! Toda dovolj je tega! Naša država rabi zavedne inženirje, ne pa take, ki so odvisni od narodnih odpadnikov.

Nemec - inozemec načelnik državne kurilnice v Mariboru. Gosp. inž. Kotik! Kljub vašim vsestranskim intrigam ostane g. inž. R. še nadalje na svojem mestu. Uprava je pač uvidela, upajmo vsaj, da v Jugoslaviji ne smejo več odločevati »Volksrati«. Enkrat se je pač dogodil škandal, ki ni v nobeni drugi državi mogoč, kakor edino v naši, da je uprava ugodila protestu treh nemških načelnikov ter ni premeštila v njih službeni okoliš moža narodnjaka, poštenega Jugoslovca. Takrat smo se povpraševali, ali res še odločujejo pri nas »Volksrati« in dejstva so nam to potrdila. Tudi danes imajo še »Volksrati« besedo, ker sicer bi bilo nemogoče, da se zbirajo ravno okoli teh nemških mogotcev vsi buršaki in tudi Jugoslovenci, ki so svoj čas iz samega sovraštva do Slovencev prestopali v nemško nacionalno evangelijsko vero in tvorijo tako danes prve slovenske evangelije, ki jih Slovenci doslej še nismo imeli in poznali. Z lastnimi ljudmi se obdajo »Volksrati« in delajo z vsemi silami na to, da se njihov krog še poveča. V svojo bližino sprejemajo samo enakovredne Nemce in nemčurje. Slovence pa če le mogoče odrinejo, da ostanejo tako sami med seboj in se jim ni treba bati kontrole. Samo tako si lahko razlagamo, da so vodstva nekaterih mariborskih službenih mest še popolnoma v nemških rokah. V kurilnici je samo eden slovenski inženir in še tega bi se moralo po načelnikovih pojnih premetitih, da bi prišel na njegovo mesto zopet Nemec. Tukaj pa so se naenkrat računali prekrizali in pričakovali smo, da bode užaljeni načelnik izvajal konsekvence, pa jih noče. Preveč mu dišijo jugoslovenski Dinarji (saj prejema on trikrat več samo premije kakor marsikateri starejši uslužbenec celokupne mesečne plače z draginskiimi dokladi vred), razven tega krasno stanovanje in poceni in še hlapca in dekle mu plačuje uprava. To so ugodnosti, ki jih ne daje nobena tverda, posebno ne ljudem, ki niso zmogni niti službenega jezika. Direkcijo državnih železnic v Ljubljani, generalno direkcijo v Beogradu in ministrstvo saobračaja prosimo, da upošteva sledeče, ker je v interesu države same in obmejnega Maribora še posebej. Nemci, nemčurji in slični naj se zaposlijo v notranjosti države, kjer ne bodo škodovali in jih bo tudi korajža minila. Na mejo spadajo Slovenci, Hrvati in Srbi, pravi Jugoslovenci, ki naj zavzamejo mesta, ki jim pritičejo in konec bode škandalov!

Grozovite številke. I. Osebe kurilnice, delavnice in obeh progovnih sekcij državne železnice v Mariboru dobi letno na plačah in mezdah do 100.000.000 Din. Od te vsote

pride 60.000.000 do 70.000.000 Din v roke ljudi, ki so Nemci, nemčurji in internacionalci. Vsa ta ogromna vsota denarja gre v nemške in nemčurske ter deloma tudi v avstrijske trgovine, gostilne itd. S tem denarjem se šola cela vrsta jugoslovenskih buršakov na visokih šolah v Gradcu, na Dunaju itd., kjer napadajo naše visokošolce in podpihujejo nemško iredentistično gibanje! In ves ta denar je državna, z davki Jugoslovenov pridobljena

lasti 60.000.000 do 70.000.000 Din daje letno jugoslovenska država za vzdrževanje mariborskega nemštva in nemčurstva! Človek se prime za glavo in ne more verjeti, da je to res — in vendar je! Kaj pravi k temu Jugosloveni, ki ste gradili to državo s svojo krvjo?

Za danes to, Boj, ki smo ga začeli, pa bomo vodili dalje: Za Nacijo — do Pobel!

Despot.

Samozavestne Jugoslovane, ponosne na svoj rod, jezik, državljanstvo in stroko, se je odraževalo pri naši željeznici. Dokler so bili mali, neupeljani, malo nevarni, se jih je držalo in se z njimi bahalo in fingiralo dobro voljo naše željeznice nacionalizirati; ko pa so se uživali in prišli v poštev, da nadomestijo inženirje, tujerodce z nepoznanjem službenega jezika in tehnično omejene ljudi, tedaj so postali samozavestni Jugoslovani nevarni. Komu? — V prvih vrstah osebnim koristim despoti inž. Ogintza pri direkciji v Ljubljani. Da se vzdrži despot in se naredi po možnosti absolutno nenadomestljivega, se je obdal z ljudmi — inženirji in neinženirji, ki niso naši državljani, ki ne znajo službenega jezika, ki niso naše narodnosti, ki niso najvišje izobraženi sodobni strokovnjaki in kateri vsi so vsled teh svojstev na slabših nogah in vsled tega skoro absolutno v rokah despoti.

To je jedro cele stvari. Krinke pa so avtoritativne izjave, kakor: nenadomestljivost, neobhodna potreba, službeni oziri, prometni imperativ itd., itd.

Posledice izvrševanja potreb de-

spota so bile in so: Vsi načelniki in podnačelniki službenih edinic ter referenti pri direkciji so Nemci-indozemci, službenega jezika nespodobni in strokovno za sodobno tehniko omejeni ljudje. Po vzorcu svojega predstojnika so tudi ti hoteli ali nehoti podpirati in zbirali okoli sebe inženirje in delovodje enakih lastnosti, in ti zopet po možnosti enako podrejeno pisarniško in delavsko osebje. Vse narodno in državno zavedne ljudi z inženirjem v redu, se pa je na vse mogoče načine odpravilo, poniževalo, odstranjevalo, med štirimi očmi psovalo, premeščalo in iz službe pelalo.

Nujna posledica vsega tega je pa zopet bila, da je veliko milijonov Dinarjev (samo v Mariboru letno okoli 50) prišlo v državno, narodno in deloma strokovno nezanesljive roke. Iz teh rok v nemške in druge take trgovine, podpiralo se je in se še tujo obrt, ter na ta in mnogokateri drugi način zadržuje razvoj domačinov — Jugoslovanov, razvoj narodnih društev in našega družabnega življenja posebno v Mariboru.

In to vse po večini vsled osebnih potreb despoti.

Proslava razvitja prapora Orjune Beograd-Savamala.

Za razvitje prvega nacionalističnega prapora v beograjski oblasti, je zavladalo tudi v Sloveniji veliko zanimanje. Del udeležencev se je odpeljal v petek 30. januarja z osebnim vlakom. Bilo nas je približno 60. S sobotnim brzovlakom se je odpeljalo še 15 članov. Med vožnjo v Beograd je vladala vzorna orjunaška disciplina in med prepevanjem orjunaških pesmi nam je hitro minila 22-urna vožnja.

Na beograjskem kolodvoru nas je čakala uniformirana četa beograjske akcije in mnogobrojno članstvo v civilu peva »Hej Slovani«. Med »Zdravo« in »Živio« klici smo izstopili in bratsko stisnili roke vrlim Beogražanom. V postrojenih vrstah smo nato odšli z razvitimi prapori na čelu, pred prostore Oblastnega odbora, kjer je bil razhod.

V nedeljo ob 9. uri je bil zbor beograjskih Orjun in gostov pred hotelom »Kragujevac«. Tu se je formirala povorka broječa 500 članov in članic in se podala pred Voznesensko cerkev, kjer se je vršilo svečano razvitje in blagoslovljenje prapora. Iz Slovenije so bili štirje prapori, in sicer: Oblastni, Ljubljana, St. Jakob - Krakovo-

Trnovo in Poljanska dolina, iz Dalmacije dve, Dubrovnik in Gruž, pet vojvodinskih in začasni prapor beograjskega Oblastnega odbora. Zastopane so bile iz Slovenije sledeče organizacije: Akademski Orjuna, Ljubljana, St. Jakob-Krakovo-Trnovo, St. Peter-Vodmat, Moste, Škofja Loka, Poljanska dolina in Cella.

Pred voznesensko cerkvijo so akcijske čete stvorile carré v sredini kojega je bil prostor za prapor in razne predstavnike, zastavi je kumoval brat Milije Stanković, znani narodni delavec s soporo. Prapor je blagoslovil protijerejer Peter Milojević, ki je po blagoslovitvi držal krasen govor. Kum Stanković je predal nato prapor Oblastnemu predsedniku Radojloviću z besedami: »Predam Vam ta prapor in Vas pozivam, da se zberete okoli njega kot bratje v skupnem delu za veličino in napredek močne Jugoslavije!«

Predsednik Radojlović je v svojem ognjevitim govoru pozival Orjunaše, da se zberejo pod svetlim znamenjem, ki je nastalo iz treh bratskih zastav: srbskega, hrvatskega in slovenskega plemena

našega edinstvenega naroda. Svoj govor je zaključil z vzkliki: Živel kralj! Živela Srbija! Živela Hrvatska! Živela Slovenija! Živela Jugoslavija! V imenu Direktorija je pozdravil navzoče Veliki čelnik br. Ilija Trifunović-Birčanin. Kumica sestra Stankovića je na prapor privezala krasen, z zlatom vezan trak, kakor je prapor prevzel praporščak. Godba je zaigrala državno himno, prapori so se nagnili in se medsebojno pobratili. Bil je svečan trenutek, marsikomu so solze zaigrale v očeh, ko je videl, kako so se prapori iz vseh krajev države sklonili v bratskem objemu. Posebno zadivljeni so bili navzoči oficirji. Ženska sekcija je okinčala prapore z lovorjevimi vencji, kakor je bilo izročeno Oblastno priznanje glavarju savamalske Orjune bratu Brnu Parišu in predsednici ženske sekcije, sestri Sonji Anastasijevići. Proslavi so prisostvovali delegati Udruženja četnikov, Udru-

ženja rezervnih oficirjev, Udruženja borcev in Udruženja invalidov.

Po svečanosti se je formirala povorka od tisoč članov in članic v kroju in civilu, ki se je podala po Terazijah mimo dvora pred prostore Oblastnega odbora. Pred dvorom je povorka navdušeno vzklíkala kralju, kraljici in prestolonasledniku. Pred Oblastnim odborom so čete defilirale pred prapori, kakor je bil razhod. Ob 13. uri je bil banket za 80 ljudi in nato svečana seja Oblastnega odbora. Nastopilo je več govornikov, ki so v oduševljenih govorih nazdravljali Jugoslaviji, Naciji in Orjuni. Ob 21. uri je pričela v »Bristolu« zabava, ki je trajala do jutra. S tem je bila svečanost zaključena. Vsem, ki so se proslave udeležili, bo ta ostala vedno v spominu, posebno pa slovenskim Orjunašem, ki so bili deležni res bratskega sprejema in gostoljubja s strani srbskih bratov.

Bratski sporazum.

Kdo bi mogel danes naštetati vse fraze, gesla, programe in lozinke, ki so jih in ki jih bodo še vrgli te dni med narod za prevlado se boreče raznoimenske partije in političarji. Saj se baš sedaj, ko dosega volilna borba z vsemi svojimi ogabnostmi svoj višek, čuti vse volilne himne naših velikih političarjev. Naravnost občudovanja vredna je njih pridnost, s kojo sipljejo v oči svojih zvestih pesek in laži polne obljube.

Pester in ogromen je izbor kandidatnih listin. Se pestrejši in ogromnejši zaradi željnih kandidatov, čez vse pa je volilnih programov in gesel. Vse skupaj pa tvori silajno bilanco naše politične zrelosti, ki vrhunčji v naravnost brezprimerni brezglavosti in meglivosti, v kateri tava danes jugoslovenski narod za svojimi voditelji. Kajti če človek pregleda, s kritičnim očesom vso to volilno borbo, najde v njej samo borbo za vlast in trenutno prevlado brez večjih in globljih etičnih nagibov. Zastonj pa išče borbe za resnično načela in za resnične ideale. Ne, rečemo, da ni tudi v tej borbi mož, ki se bori za ideale in z vero v zmago svojega hotenja, ki pa bodo prej ali slej izigrani in odvrženi, kakor so bili že tolikokrat.

Nešteto je fraz, ki danes krožijo med narodom in ki jih zanašajo plačani agitatorji med narod kot besede novega evangelija boljše dobe. Med njimi pa so nekatere, ki bi znale res zavajati poštene in do brodušne ljudi na stranpotice. Posebno ker so na videz po obliki in na prvi pogled sprejemljive.

Ena izmed teh je tudi »ideja o bratskem sporazumu«, ki jo je napisal na svoj prapor g. Davidović, šef in voditelj današnje opozicije. O vrednosti in smiselnosti te bojne krilatice čike Ljube, smo podali svoje dobro utemeljene pomisleke in sodbo že tedaj, ko je on šele pričel v svoji partizanski nalivnosti tudi v praksi izvajati idejo »bratskega sporazuma«. Kar smo mi tedaj hladni in trezni presojevalci razmer prorokovali, se je tudi povsem v istini izvršilo.

Železna doslednost zgodovinske nujnosti in naravne logike je dokazala takoj ob početku vse sporazumne akcije, to kar smo mi vedno v preteklosti trdili in o čemur smo tudi za bodočnost trdno prepričani. Namreč, da je zamen vsak drugačen poizkus priti do končne rešitve zamotanega problema naših notranje političnih prilik, kakor po edini poti ravne linije, v smeri brezkompromisnega integralnega jugoslovenstva.

Prišla je era vlade zakona in reda. »Bratski sporazum« je slavil svoje triume. Radičevi poslanci so vstopili v Narodno skupščino ter pričeli s pozitivnim udejstvom. Separatistični zagrebški šmoki ter »Slovenčev« maziljenci so bili kar pijani veselja in zmagovalstva. Posrečilo se je namreč »predstavnikom večine volje naroda« dokazati, da je rešitev jugoslovenskega vprašanja mogoča tudi v neki drugi formi, kakor pa v oni, ki jo proglašajo kot za edino zveličavno nacionalisti.

To novo formo resničnega zblizanja Jugoslovenov pa so pričeli tudi v praksi takoj izvajati. Jedva je prestopil zadnji čudotvorni republikanec prag skupščine in omogočil s svojo mirotvornostjo »parlamentarno delo in vlado«, že se je pričel tak teror in razmah anacionalnih elementov, da se je pričela naša država majati globoko v svojih temeljih. Omenimo naj ob tej priliki samo znamenite mirotvorne Radičeve nedeljske shode, poboje v Stari Pazovi, preganjanja nacionalistov v Sloveniji, rušenje moralne discipline v vojski ter strah kraljeve vlade pred bedno kukavico Radičem. Vse to pa v znamenju bratskega sporazuma.

Dočim je Davidović pri tem slepil sebe in narod ter drevil državo v prepad, je čudotvorni Radič »na podlagi sporazuma v duhu narodnega in državnega edinstva« izkoristil njegovo slepoto v svoje zle namene. Pričel je s praktičnim uvajanjem svojih razrovalnih teorij.

Orjunaši! Podpisujte deleže „Ekonomske Orjune“!

avstrijsko lojalnostjo in da bi mogel biti tudi med Slovenci kak izdajalec Avstrije.

Slovenski časopisi so pričeli priobčevati z občudovanja vredno vztrajnostjo obrambne članke, v kojih so slikali spočetka dr. Pivka kot vzor vojak — Avstrijca. Z ogorčenjem so odklanjali namere nemškega tiska, ki je hotelo impunitati slovenskemu narodu »velizdajalske« namere.

Ko se pa le ni dalo več tajiti Carzanske izdaje, pa so pričeli v avstrijskem duhu prekaljeni listi obsoditi čin v najenergičnejših obsojnih, prav po vzorih obsojnih, ki so se nahajale v nemških listih. In »Straža«, ki danes tako strašno laja na dr. Pivka, je prinesla sledečo izjavo, v duhu katere se danes obsodijo razni avstrijsko-habsburški katoliški in narodno-socialistični moljci dr. Pivkov »izdajaje«. Če se pa dokaže, bomo ta za Slovence izjemni slučaj ravno tako brezpogojno in ostro obsodili, kakor to dela vojaška naša oblast, kajti vsako izdajstvo nam je hudodelstvo in zato nobenega izdajalca ne bomo branili, ali bode kdorkoli in naj izvrši izdajstvo v katerikoli zadevi.« Te izjave so se potem res tudi vesno

in s kar najbolj doslednim rušenjem države ter narodnega edinstva. Da je bil potem uspeh tega sporazuma — temu primeren, je popolnoma jasno. Poizkus g. Davidovića rešiti naše notranje politične prilike s kompromisi in sporazumi pa je postal nevaren državi in Naciji. Kajti posledica vsega tega njegovega izjalovljenega poizkusa je bila le to, da so se še mnogo bolj poslabšale razmere ter da se je bolj razpasla anarhija in korupcija.

Pričakovali smo, da bo g. Davidović spregledal in se zavedel vsaj sedaj nevhvaležnosti ter brezupnosti svojega dela in se zopet povrnil na pota poštenega in zavednega jugoslovenskega politika. Toda varali smo se v tem pričakovanju. Namesto, da bi odločno pretrgal vez z Radičem in njegovimi komplici s feši in bareti, je bil prvi, ki je dvignil svoj glas proti Obznani in proti obračunu z Radičem. Pri tem pa se je postavil na bazo, ki je ravno tako nestalna, kakor so nestalne formule udejstevanja vseh sirot kompromisarske in srednjelinjaške vrste. Pričel je namreč oznanjati politiko blage roke, ki naj bi privedla Radiča zopet nazaj v jugoslovenstvo, v kateri v resnici sploh še nikdar bil ni. Postal je oseben in se pričel boriti proti »nezakonitemu in nepotrebnemu odločnemu nastopu vlade proti Radiču samo zato, ker s tem onemogoča vlado za dolgo, ako ne za vedno tudi njegova ambicija po predsedništvu v vladi.

Pokazal pa je s tem to, kar doslej še ni bilo znanega. Namreč, da je i on navzlic vsemu svojemu »Jugoslovenstvu« in političnemu poštenju, baš ravno tak partizan kakor čika Baja ali pa kateri drugi izmed ostalih narodnih prvorcev. Izkazalo se je, da tudi g. Davidović gleda ves položaj in vso bodočnost našega naroda samo skozi partijska očala. Vsa njegova državotvornost pa da obstoja v tem, da računa samo na partijsko izgubo, ki jo bo utrpela Demokratska stranka radi razpusta H. R. S. S.

Vendar pa bodo navzlic temu rešeni vsi ti problemi, ki danes škodujejo razvoju Jugoslavije. Rešeni pa bodo brez kompromisov in sporazumov med narodom.

S tem pa je že tudi jasno dokazal, da tudi on, kot partizan ni eden tistih, ki bodo povedli Jugoslavijo k redu, miru in delu. Ves njegov nastop pa je zopet dokazal že zgodovinske potrebe, da v tej zemlji ostane sila, ki bo znala brezobzirno in makar z vsakim sredstvom izgnati vso to bando političnih spekulativ in banditov iz naše skupščine. V njo pa uvesti zopet može poštenja in dela. Jugoslovenski narod pa pomiriti in zblizati med seboj brez neboljlenih kompromisov in bratskih sporazumov v krepko in enotno celoto, katero bodo zamen skušali še kdaj razbijati Radiči, Ferad begi, Spahiji, Davidovići in vsi še morebitni bodoči istoimenski nasledniki teh junakov našega časa.

„ITO“ pasta za čiščenje zob ohrani zobovje lepo in zdravo.

LISTEK.

J. T.:

Carzano.

V. Tožitelji in branitelji.

Izšla je težko pričakovana V. knjiga te prezanjive historije heroičnega podviga dr. L. Pivka in njegovih drugov. O predzgodovini in poteku Carzanskega podjetja in njega koncu smo že poročali v našem podlistku: »Carzansko podjetje«. S pričujočim pa hočemo na kratko pregledati vsebino sedaj izdanega zvezka z naslovom »Tožitelji in branitelji«. V njem podaja s svojim posebnim poljudnim načinom pisanja, dr. Pivko potek in rezultat sodne preiskave Avstrije po ponesrečeni carzanski akciji.

Italijanom ni bilo dovolj, da so bili s svojo prirojeno omahljivostjo in strahopetnostjo onemogočili dovršenje dr. Pivkovih načrtov. Temveč so spravili poleg tega njega, njegove svojce in ostale zarotnike, ki se niso mogli pred terorjem in besom avstrijskih avditorjev umakniti v Italijo, v sila opasen položaj. Kajti komaj so bili ujeti prvi italijanski vojaki in oficirji, že so hoteli,

da vse čim prej in čim natančneje izdajo avstrijskim oblastem.

Na podlagi teh poročil Italijanov in prejšnje ovadbe kuharja Urbana je bila dana smer preiskave, v kateri je bilo treba iskati krivce.

Začela so se dolgotrajna zasliševanja. Akti so se kopičili in pričeli množiti v tisoče obsegajoči oddelek »Carzano« v arhivu c. kr. avstrijskega vojnega ministrstva. Avditorji so imeli polno dela in ječe so se pričele polniti. Aretacija je sledila aretaciji. Vsepoysod so videli zbegani avstrijski komandanti veleizdajalce in zaupnike dr. Pivka.

Bili pa so tudi trdno prepričani, da je carzansko podjetje samo člen obširnega komploata proti Avstriji. Ceneči zmožnosti dr. Pivka po svojih, se kar niso mogli uživet v misel, da bi izvršil ta vse podjetje iz svoje lastne iniciative. Hoteli so na vsak način najti centralo, ki naj bi vodila vse protiaustrijsko gibanje.

Z namenom, da bi to centralo izsledili, so pričeli s persekucijami najhujše vrste. Aretirali so med drugimi tudi dr. Pivkovo ženo Ljudmilo Pivkovo, ki so ji hoteli zlomiti kot slabotni ženski odporni duh in poizvedati potem od nje

»resnične in prave zasnovatelje carzanskega podjetja«. Varali pa so se močno. Ljudmila Pivkova je ostala neomajna in zastonj so se trpili preiskovalni sodniki, ki so mislili, da bodo iz ženskih ust zvedeli, kaj več in natančnejšega, kakor je vedelo povedati na tisoče zaslišanih ljudi po vseh frontah in pokrajinah države. Kupi aktov so se množili od dne do dne. Avditorji, ki so se pečali izključno le s to afero, so izgubljali pregled.

Med tem pa so v jeseni l. 1917. prodrla tudi prve vrste »carzanski aerie« v javnost. Uradna in oficijelna Avstrija je molčala. Tem bolj pa so se pričeli gibati njeni eksponenti in časniki nemških nacionalistov. Njih časopisi so se lotili tega hvalečnega predmeta in ga obdelali tako, kakor je pač kazalo v dobro njihovim težnjam. Zadevo pa so vzeli v roke tudi politiki in pričeli z ostrimi napadi tudi v parlamentu.

Slovenska »javnost«, rodoljubna in patriotska, je bila spričo tega afenta Nemcev, ki so ji očitali zveze z izdajalci in nepatriotskimi elementi, skrajno užaljena in zbegana. Hotela se je na vsak način oprati sumnje, da ni prežeta z neomajno

držali in se navzeli avstrijskih očitkov in časnikaških napadov tako temeljito, da jih še danes gonijo s svojimi blagoslovljenimi lajnami že preko šestega leta po prevratu.

Sicer pa kdo se ne bi čudil avstrijskim črnožoltim dušam, ki so umirale sladke ginjenosti ob misli na »Kaiserpari«. Njihovega »Velikanstva« cesarja Franja Josipa in so gorli navdušenja za Dunaj, ko so blagoslovljali avstrijsko orožje in vojsko, ako bi v resnici postale Avstriji nezveste vsled nastanka potrebnega zla — Jugoslavije! In potem taki ljudje in oficirji pišejo članke, kot je bil oni zadnji »bivšega avstrijskega sedaj jugoslovenskega oficirja« v »Slovencu«. Po vsem tem in ostalem, kar se sedaj pri nas vrši, samo še pričakujemo, da bo ostal v taboru zvestih in neomajno, kot hrast trdno vdanili, mož, ki bo predlagal, da se postavi pred sodišče vse jugoslovenske dobrovoljce, ker so prelomili prisego cesarju in dezertirali v tabor sovražnikov Avstrije. Za izvršitev tega pa tudi ne bo posebnih ovir. Saj še sodijo, ubijajo in zapirajo nacionaliste zato, ker so nacionalisti, za kaj bi pa potem ne sodili dobrovoljce, ker so bili dobrovoljci?

Šlajpahov fond.

Takol po Trboveljski tragediji dne 1. junija prošlega leta je Ob- lastni odbor ustanovil »Šlajpahov fond«, ki je imel namen zbirati do- brovoljne prispevke za trboveljske žrtve. Iz tega fonda je dajal Oblas- ni odbor podpore direktnim oško- dovanjem 1. junija. Ker pa so pri- hajali prispevki s točno določenim namenom, sta se pozneje osnovala še dva fonda, in sicer fond za »Šlaj- pahovo deco in fond za spomenik padlim herojem. Slovenska javnost se je početkom izdatno odzivala

našemu pozivu za denarno pomoč, saj so bili padli junaki France. Stan- ko in Žarko dobro znani širom naše ožje domovine. Toda kmalu so naši nasprotniki raztrosili različna sum- ničenja in obrekovanja, tičoča se nabranega denarja. Tem zlobnim iz- mišljotinam se nasedavali naši so- mišljeniki in člani in tako je začelo zanimanje pojenjati. Črna zloba ni mirovala niti pred nedolžno deco padle žrtve. Da te zlobne izmišljot- ine končno zatremo, prinašamo danes celokupni obračun.

PREJETO:

7. VI. 1924 nabrano glasom objave v Orjuni št. 25	16.321.25
14. VI. 1924 nabrano glasom Orjune št. 26	16.500.—
27. VI. 1924 nabrano glasom Orjune št. 29	7190.—
5. VII. 1924 nabrano glasom Orjune št. 31 v tej vsoti je zapopadenih tudi dar Neimenovanega Din 10.000	17.390.—
12. VII. 1924 nabrano glasom Orjune št. 32	9273.12
19. VII. 1924 nabrano glasom Orjune št. 33	550.—
19. VII. 1924 nabrano glasom Orjune št. 33	7372.—
9. VIII. 1924 nabrano glasom Orjune št. 36	872.—
23. VIII. 1924 nabrano glasom Orjune št. 40	3660.—
6. IX. 1924 nabrano glasom Orjune št. 43	345.—
4. X. 1924 nabrano glasom Orjune št. 48	1660.—
23. I. 1925 nabrano glasom Orjune št. 3	9392.75
Posamezno objavljeni zneski	560.—
Skupaj	91086.12

IZDANO:

1. Za rodbino Šlajpah	20500.—
2. Za rodbino Boltavzar	10000.—
3. Za rodbino ranjenega Lebarja	5541.—
4. Za ranjence	6737.—
5. Za jetnike v Celju in Ljubljani	6946.—
6. Za pogrebne stroške	4180.—
7. Naloženo: »Šlajpahov fond«	15323.12
»Šlajpahova deca«	21681.—
8. Gotovina	178.—
Skupaj	91086.12

K temu pripominjamo, da je bil Šlajpahov fond namenjen v podpo- ro vsem žrtvam Trboveljske trage- dije. Fond Šlajpahove dece ostane do nadaljnjega nedotaknjen in je na- menjen izključno v podporo dece po pok. bratu Fracetu. Fond za spomenik pa se bo porabil za zgrad- bo dostojnega monumenta na grobu padlih junakov. Pozivamo vse da- rovatelje, da točno pogledajo, če so bila njih imena objavljena, kajti mogoče je, da so se pri nabiranju

vršile zlorabe. Kar je bilo oddano Oblastnemu odboru je točno izka- zano, darovatelje pa prosimo, da zneske kontrolirajo.

Končno pozivljamo vse član- stvo, naj v svesti naše dolžnosti do padlih bratov, ponovno oživi ugaslo zanimanje za naše žrtve, kajti dne- vi preizkušenj še niso končani. Zve- stoba do groba!

Dosedanjim darovateljem pa iskrena hvala.

Obl. odbor Orjune za Ljubljano.

ljenja, temveč je bil Trocki izgnan iz Moskve. Pri njem so naredili hišno preiskavo; kaj so pri preiska- vi odkrili, je še tajno. Vsekakor so pa morali dobiti kake važne doku- mente, ker bi se sovjeti drugače ne odločili k izgonu. Tudi stališče Zi- novjeva, predsednika tretje inter- nacionale in člana triumvirata, je omajano. Ostala dva člana trium- virata, Kamenjev in Stalin, bi se ga hotela iznebiti in se govori, da mu bo poverjena misija v Južni Rusiji. Čičerin je precej težko zbo- lel in ni izključeno, da pride do ka- tastrofe. S tem bi sovjetska diplo- macija izgubila svojega najboljšega reprezentanta. Za namestnika Troc- kija v revolucionarnem vojnem svetu je bil imenovan Frundze. Mož je bil prej navaden obrtnik in ne uživa v rdeči armadi tolikih simpatij kot Trocki, ki je od po- četka oktoberske revolucije načel- loval četam in je že radi tega pri- ljubljen, ker je gledal na to, da je bila armada dobro opremljena in da so dobile čete dobro prehrano.

Nemčija.

Na noto zaveznikov, tičočo se izpraznitve Kölnske cone, je Nem- čija odgovorila s tem, da je ponu- dila Franciji in Angliji garancijski pakt, zahteva pa takojšnjo zprazni- tev Kölnske cone. Zavezniki še ni- so odgovorili na nemško noto, je pa malo verjetno, dt bi nemški predlog sprejeli, ker so nemške ob- ljube ostale vedno le obljube.

Glasi nemških nacionalcev »Deutsche Zeitung« je ob priliki rojstnega dne bivšega cesarja Vilje- ma priobčila članek, v katerem po- ziva vse Nemce na složno in skup- no delo, da se zopet povrne stari cesarski sijaj, ki bo premagal nem- ške sovražnike. Socialni demokra- ti so nato sklicali protestni shod, na katerem je govoril tudi predse- dnik državnega zbora Loebe. Po shodu so komunisti napadli sociali- stično povorko. Prišlo je do hude- ga spopada in je bilo več lahko in težko ranjenih.

Grško-turški spor.

Med Grško in Turško je prišlo zopet do ostrega konflikta radi iz- gona ekumenskega patrijarha Kon- stantina iz Carigrada. Patrijah se je preselil v Solun. Grško javno mne- nje zahteva, da se mora patrijarh zopet povrniti v Carigrad. Grška vlada namerava apelirati na med- narodno razsodišče v Haagu in na zvezo narodov. Zaprošila je tudi za pomoč Jugoslavije in Rumunije. Rumunska ji je že obljubila diplo- matično pomoč, za Jugoslavijo je pa to težavnejše, ker niso še upo- stavljene diplomatske vezi s Tur- čijo. Najbrže se bo Jugoslavija pri- družila grškemu protestu pri Zvezi narodov. Grška javnost je pa že tako razburjena, da zahteva vojno s Turčijo, če bi protest nič ne zale- gel. Grški poslanik je že zapustil Angoro. Širijo se tudi vesti, da bi v slučaju grško-turške vojne tudi Ju- goslavija aktivno sodelovala. Vse je sedaj odvisno od zadržanja Tur- čije. Če Turčija ne odneha, bo na Balkanu in v Levantu zopet tekla kri in se zna geografska karta zo- pet izpremeniti. Vsekakor nam pa mora Grška dati tudi kake konce- sije, če bi il res aktivno pomagali.

Francija.

Ministrski predsednik Herriot je pri razpravi o budgetu zunanega ministrstva stavil predlog, naj se krediti za poskaništvo pri Vatikanu ukinejo. Bivši zunanji minister Ley- gnes je pa zahteval, naj se vrne proračun zopet finančnemu odseku. Herriot je zahteval o tem vpraša- nju glasovanje in je zbornica s 314 proti 250 glasovom odobrila črt- nje kredita. Poslaništvo bo koncem junija prenehalo delovanje, pač pa bo pri Vatikanu misijonsko odpo- slanstvo za Alzacijo-Loreno. Kre- dit za to je že odobren. S tem je to vprašanje, ki je tako razburjalo Francoze, definitivno spravljeno s sveta in se bo Francija lahko po- svetila drugim, tudi perečim vpra- šanjem kot na pr. povračilo dolgov Angliji in Ameriki.

Strgalke (radirke).
THE REX CO., Ljubljana.

Kronika.

Poziv! »Slovenec« z dne 3. t. m. poroča, da sem jaz v »Unionu« udrihal z gorjačo in razbil lestene v garderobi. Za to kleveto sem po- tom svojega zastopnika že vložil tožbo proti »Slovencu«. Tistemu pa, ki se upa dokazati, da sem jaz imel na nedeljskem shodu ali pa pred shodom sploh kako palico v roki, dajem na razpolago svojo me- sečno plačo za mesec marec.

Inž. Marko Kranjec.

G. DR. ANTON KOROŠČU.

Pričakoval sem od časopisja ti- stih, ki sem jih v nedeljo obvaro- val pred lastnimi člani zaslužnih batin, da bo vsaj glede moje osebe poročalo objektivno in lojalno. Toda od propalih lažnivcev, klevetnikov in denuncijantov pričakovati kava- lirske poštenosti je preveč. »Slove- nec« poroča: Med Orjunci se je razen Kranjca, ki se je najbolj divje ve- del itd. To je torej zahvala za moj miren, trezen in pomirjevalen na- stop!

Vprašam Vas g. doktor, ako Vam v Vaši okolici ni še zamrl zad- nji čut časti, odgovorite, kaj bi se zgodilo z Vami in z ostalim vod- stvom SLS takrat, ko je mene ka- plan Gabrovšek zahrbito pahnil z odra, če bi jaz ne zadržal svojih članov, ki so se za ta pobalinski, duhovnika nevreden nastop morali zadovoljiti le s tem, da so neolikan- ca pretepli. Ali ne bi bilo umestno, da bi se bili maščevali nad Vami vodjo SLS? In vendar sem jaz pre- prečil ta obračun. Ali se tudi Vi strinjate z nekvificiranim napa- dom Vašega časopisja?

Inž. Marko Kranjec.

Popravek. V zadnji številki je bil v tabeli ravnateljstva drž. žel. v Ljubljani naveden kot Nemec med referenti tudi g. Gnezda. V tem slučaju nam je stavec napravil pogrško. Oznaka Nemec, bivši čevljar, potem strojevodja, velja za drugo osebo. Pripominjamo, da je bil ravno gosp. Gnezda eden tistih uradnikov, ki so leta 1918. zahte- vali, da se takoj uvede slovenski uradni jezik pri tedanji »Južni že- leznici«. S tem popravljamo storje- no krivico in upamo, da nam priza- deti pogrške ne bo štel v zlo.

Kupujmo in podpirajmo izvrstno

Kolinsko cikorijo

domači izdelek.

je poplačan trud in delo gospodinj, ako pri pranju uporablja dosledno

samo

MILO „GAZELA“

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

V LJUBLJANI, Mestni trg št. 6

ker ima že nad

10.000.000 D n jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje

naugodnejše.

Stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev. Posojila daje le proti polni varnosti na knjižico in proti poročstvu.

ZASTONJ DOBITE

v mesecu februaru pri nakupu blaga poleg običajnega popusta še

pri enkratnem nakupu od Din 150.— do 250.—	1 par ženskih nogavic ali 1 par moških nogavic ali 1 par naramnic
pri enkratnem nakupu od Din 250.— do 400.—	1 pleteno sumoveznico ali 1 par svilenih for nogavic ali 1 steklenico Kölnske vode
pri enkratnem nakupu od Din 400.— do 600.—	1 maniere kaseto ali 1 maniere kaseto večjo
pri enkratnem nakupu od Din 600.— do 800.—	1 maniere kaseto veliko
pri enkratnem nakupu preko 800.—	1 stekl. franc. parfuma ali maniere kaseto.

Modna trgovina A. Šinkovic, nasl. K. Soss
LJUBLJANA, Mestni trg 19.

PODPISANA TVRDKA PRIPOROČA:

SADNE SOKE:

malinovec, citronado in sadni grog (punč).

AROME ZA NEALKOHOLNE PIJACE:

limonova, jabolčna, jagodova, malinova, mandljeva, marelična, nektar, oranžna, rožna, mešane arome (tutti frutti), Vanile, Waldmeister.

ESENCE ZA ALKOHOLNE PIJACE:

Rum-esence različne vrste, konjak, hrušov, češnjev, kava, kumnova, oranžna, pelinkovac sadjev, tropinov, brinjev, drožni itd.

SADNE ETERE

v raznih koncentracijah.

NAVODILA NA ZAHTEVO NA RAZPOLAGO.

SREČKO POTNIK IN DRUG

parna destilacija esenc itd. LJUBLJANA, Metelkova ul. 13.

Političen pregled.

Jugoslavija.

* Nedeljo se je vršilo več poli- tičnih shodov. Najznamenitejši je bil gotovo »tigrovski« shod v Ljub- ljani, kjer je 48 Orjunašev ustroho- valo tisoč klerikalnih backov s »ti- grom vseh tigrov« dr. Koroščem vred. Polomija, ki so jo klerikalci doživeli je taka, da se ji smeje vsa Slovenija. Strankarske strasti so tako razpaljene, da niti en shod ne mine več mirno. Vendar se pa pro- tidržavnim elementom še ni posre- čilo, da bi razbili shod kake državi in narodu verne stranke. Opozicio- nalno časopisje razširja razne race o velikanskih nemirih v Južni Sr- biji, na Hrvaškem in drugje. Res je položaj na Hrvaškem precej nap- et, toda državna oblast je ukreni- la vse potrebne korake, da se vsa- ki izgredi v kati zatro. Zato je pa tudi vsako upanje opozicionalcov, da bi jih kakšni upori mogli rešiti n spravit zopet na krmilo, jalovo.

Nastop Vatikanu proti politiku- oči duhovščini je napravil na vlad- te kroge in tudi na javnost najbolj- ši vtis. Vatikansko glasilo »Osser-

vatore Romano« je objavil članek, ki v zelo ostrem tonu graja politi- kujočo duhovščino. Kardinal Ga- spar je pa poslal vladi obvestilo, da bo izdal Vatikan tudi za Juго- slavijo isto naredbo, ki je v veljavi za duhovščino v Italiji. »Noben du- hovník ne sme pisati političnih člankov, ne sme urejevati politič- nih časopisov, ne sme biti član po- litičnih organizacij, ne sme kandi- dirati in biti poslanec. Naš poslanik pri Vatikanu dr. Smodlaka je opo- zoril, naj to naredbo čimprej iz- da. Če pa pride naredba prepo- zna, bodo morali duhovniki, ki bi bili izvoljeni, odložiti svoj mandat, sicer bi bili a divinis suspendirani.

Incident z nemškim poslanikom Olshausenom je sicer poravnal, vendar pa je javnost še vedno ogor- čena in je bil ples na nemškem po- slaništvu zelo slabo obiskan, ker je veliko število povablencev priredi- tev bojkotiralo.

Rusija.

Boljševiki se niso zadovoljili samo s tem, da so Trockega popol- noma aminorali iz političnega živ-

Pozabili pa smo navesti med referenti g. Suppanza (personalne zadeve) kot Nemca. Nadalje smo navedli inž. Harisa kot Nemca, ki pa je zaveden Slovenec. Žalibog je trajno na pljučih bolan in tako ima zopet inž. Kalitovica kot načelnika vozovnega oddelka prosto roko in je brez namestnika v slučaju odpusta.

Veliki čelnik, vojvoda Ilija Trifunović-Birčanin. O našem Velikem čelniku so nekateri listi poročali, da je prošlo nedeljo spremljal dr. Davidoviča na agitacijskem potovanju v Zagreb. Ta vest je popolnoma zlagana in ima samo namen, povleči osebo našega Velikega čelnika v agitacijsko borbo. Naši člani, ki so se vrnili od razvija Sava-malske zastave iz Beograda, so nam sporočili, da je bil brat Ilija v nedeljo na proslavi v Beogradu, kjer je zastopal kot pomočnik naš Direktorij.

vanju v Zagreb. Ta vest je popolnoma zlagana in ima samo namen, povleči osebo našega Velikega čelnika v agitacijsko borbo. Naši člani, ki so se vrnili od razvija Sava-malske zastave iz Beograda, so nam sporočili, da je bil brat Ilija v nedeljo na proslavi v Beogradu, kjer je zastopal kot pomočnik naš Direktorij.

KARO-čevlji
Maribor, Koroška 19.

Naš pokret.

Ljubljanska oblast.

Občni zbor Orjune Novo mesto se vrši dne 15. februarja t. l. ob 2. uri popoldne v prostorih »Narodnega doma«. Udeležba obvezna za vse člane.

Seja Ljubljanske zveze Orjuna se vrši 11. februarja t. l. ob 1/2. uri zvečer v Ekonomski Orjuni. Pozivamo vse Mestne organizacije, da pošljejo zanesljivo svoje delegate.

Veliki ples Orjune Vič-Glince z bogatim vzporedom se vrši v nedeljo, dne 15. februarja t. l. v Sokolskem domu. Maske dobrodošle.

Mariborska oblast.

Tretji redni občni zbor M. O. Maribor. Komisariat M. O. Orjune Maribor je v sporazumu z O. O. določil, da se vrši tretji redni občni zbor M. O. Orjune Maribor v četrtek, dne 12. februarja ob 20. uri v mali dvorani »Narodnega doma« s sledečim dnevnim redom: Pozdrav komisarija brata Zorkota; govor predsednika O. O.; poročila funkcionarjev komisarijata; volitev novega odbora; slučajnosti. Udeležba je za vse člane in članice obvezna, priti na morajo z legitimacijami. Oni, ki še niso člani, pa žele pristopiti, se lahko vpišejo pred občnim zborom pri vstopu v dvorano. Ker čakajo novi odbor izredno velike maloge (razvije prapora 22. marca in zlet v Beograd), bo ta občni zbor velikega pomena in bi vsak član, ki bi se ga ne udeležil, s tem le dokumentiral, da ni vreden, da je član.

Tretji redni občni zbor M. O. Orjune Sv. Lenart v Slovenskih goricah. Dne 18. januarja t. l. se je vršil pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah tretji redni občni zbor naše tamkajšnje Orjune, ki je potekel v najlepšem redu. Izvolil se je odbor, v katerega so prišli večinoma stari odborniki. M. O. se tudi pridno pripravlja za kongres v Beogradu.

Plesna zabava M. O. Orjune Pragersko. V nedeljo, dne 1. t. m. je priredila bratska M. O. Orjune Pragersko lepo plesno zabavo v korist fonda za zlet v Beograd, ki je prav lepo uspela. Zabavo so posetili tudi člani iz Maribora pod vodstvom oblastnega predsednika brata Reharja, oblastnega čelnika brata dr. Irgoliča, bataljonskega komandanta brata Reja in namestnika brata Deleja. Zahvala za zabavo, ki je prinesla tudi lepo vsoto za zletni fond, gre v prvi vrsti novemu predsedniku M. O. bratu Fabiču, marljivo ženski sekciji, kakor tudi ostalemu članstvu.

Občni zbor M. O. Orjune Polzela-Braslovce se vrši v nedeljo, dne 15. t. m. Na očnem zboru poročata oblastni predsednik Rehar in predsednik M. O. Celje, br. Jerše.

Občni zbor M. O. Orjune Maribor se vrši dne 15. t. m. V ime M. O. se ga udeležijo oblastni čelniki brat dr. Irgolič.

Din 1— na vsak korak

prihranite, zato ne tožite, da vam je predalec in kupite vse oblačilne predmete in potrebščine pri

Drago Schwab, Ljubljana.

Službene objave.

MARIBORSKI OBLASTNI ODBOR ORJUNE je sklenil na svoji seji dne 27. januarja t. l. po temeljitim in vsestranskem pretresanju političnega položaja v svoji oblasti, ki se je bistveno izpremenil od zadnje seje Oblastnega upravnega odbora, da nasvetuje glasom 3. točke navodil Glavnega odbora, vsem članom, naj volijo brata Orjunaša dr. L. Pivka.

Mariborski Oblastni odbor.

Izključeni so iz Orjune gg. Josip Košiček, Anton Košiček, Ivan Košiček in Ivan Zlapah, vsi člani Orjune Žužemberk, ker niso izvrševali § 7. naših statotov.

ZRNA.

Krotitci tigrov in drugih zverin naj si o priliki prihodnje klerikalne »manifestacije« ogledajo v svrhu popolne izobrazbe najnovejšo Orjunaško metodo na tem polju. Po polurni dresuri, se tigri lahko brez vsake opasnosti za občinstvo, spuste po mestu. Presenetljiv uspeh!

»Slovenec«. V zahvalo, ker je brat predsednik Marko na nedeljski »manifestaciji« branil »krotke tigre« pred divjimi Orjunaši, ga označuje »Slovenec« 3. t. m., da je najbolji divjal. Posledice te laži bodo »tigri« čutili pri prihodnji »manifestaciji« in jim priporočamo, naj se tedaj obračajo po zaščito le na osovraženo policijo mesto na njega.

Častiti oče frančiškan, ki je izgubil pretepač se na shodu svojo kapico, naj se zglesi, če jo želi dobiti nazaj na Oblastnem odboru.

ORJUNAŠI IN VSI POŠTENI JUGOSLOVENCII!

Opozarjamo vse in vsakogar, tako železniške uradnike in delavce, kakor tudi vse policijske in carinske uradnike na važne dokumente železniške službe. Glavni dokumenti so, temeljne knjige lokomotiv in kotlov, certifikati kotlov, rizbe vsake vrste, razne zapiske delavniške, kurilniške in direkcijske službe.

Podite vsi opreznosti na vse, kajti vse navedeno je za nadaljno železničarsko službo in ves obrat zelo važno.

Orjuna.

Srebrna poroka. G. Josip Skerlavaj, višji sodni oficial v Ljubljani, praznuje danes v krogu svoje zveste družice Anc. srebrno poroko. Jubilantoma ključemo: Še na mnoga leta!

PROCES

proti povzročiteljem Trboveljskih dogodkov pred celjskim okrožnim sodiščem v Celju dne 25. do 27. novembra 1924.

(Konec.)

Za njim je povzel besedo dr. Hodžar, koncipijent pri dr. Ogrizku, ki je v svojem govoru, ki pa je bil brez vsake posebne vsebine poveličeval kvaliteto naše oborožene sile, naše vojske, ki zasluži vse priznanje, ki je sama zmožna čuvati red v državi, ter je vsled tega nepotrebna vsaka teroristična organizacija, kakor Orjuna in druge ter predlaga, da se takoj razpusti Orjuna, današnje obtožence pa oprosti. (Opomba uredništva: Laskave besede iz ust fanatičnega pripadnika SLS na račun naše vojske, ki pa se nam zde vse preje kot iskrene).

Ob 13. uri so bili govori zaključeni ter je senat po večurnem posvetovanju razglasil sledečo obsodbo:

24letni Ivan Strojina, rudar v Trbovljah se obsoja na 2 leti težke ječe, 19letni Ivan Berčič, rudar v Trbovljah, na 5 mesecev ječe, 27letni Franc Kokali, rudar v Zagorju, na 1 leto težke ječe, 20letni Ivan Hlebec, steklar v Zagorju, na 1 leto težke ječe, 31letni Ignacij Fric, rudar v Trbovljah, na 8 mesecev tež-

ke ječe, 21letni Franc Klopčič, visokošolec v Ljubljani, na 3 mesece ječe, 23letni Ivan Janc, rudar v Trbovljah, na 2 meseca težke ječe. Razen Klopčiča in Janca je bilo vseh pet obsojenih po zakonu o zaščiti države; Janc je bil obsojen samo radi hudodelstva goljufije, ker je napeljeval h krivemu pričevanju. Franc Klopčič pa po § 103. srb. kaz. zakona, ker je predlagal resolucijo, s katero so na nekem shodu zahtevali, da se Sedej izpusti iz ječe. Strojina in Berčič sta bila razun zakona o zaščiti države obsojena tudi radi zbiranja orožja, Hlebec pa poleg zakona o zaščiti države še radi goljufije. Od 20 obtožencev je bilo torej obsojenih 7, oproščenih pa 13 (Lipušek, Hudomal, Marn, E. Weinberger, Siter, Erjavec, Klinc, M. Weinberger, Kobilšek, Sluga, Kozar, M. Klopčič in A. Čečova).

Pri razglasitvi razsodbe je bila dvorana natlačeno polna in je predsednik senata pred razglasom opozoril prisotne, da se naj vzdržijo vsakega medkllica in se nato mirno razidejo, kar se je tudi zgodilo.

Zahvala.

Vsem, ki so nam povodom težke izgube našega dobrega, ljubljene očeta, starega očeta, tasta in strica, gospoda

Josipa Vrtačnika

izrazili svoje sočutje, se najpristraneje zahvalujemo.

Posebno se zahvalujemo prečastitim oo. frančiškanom za njih tolažbo v najtežjih in bridkih zadnjih urah, pevskega zbora »Ljubljanski zvon« in »Slavec« za sree trgajoči žalostinki, »Zadruzi umetno-trgovskih vinarjev za Slovenijo« za častno spremstvo, nadalje vsem darovalcem prekrasnih vencev in šopkov in končno vsem onim, ki so tako mnogobrojno spremili našega nepozabnega pokojnika k večnemu počitku.

Vsem naša najiskrenejša zahvala!

Globoko žalujoče rodbine:

VRTAČNIK, VIKTOR BAJT, OTON FILIPEK.

SVOJI K SVOJIM!

Znižane cene za otroške vozičke. Novi modeli. Poslužujte se izdelkov domače tovarne, otroških vozičkov in dvokoles TRIBUNA F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta šte. 4.

Istotam se dobijo po znižani ceni nova dvokolesa, mali pomožni motorčki, šivalni stroji in pneumatika ter se sprejemajo v polno popravo za emajliranje in poniklanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni drugi stroji. Prodaja se tudi na obroke. Ceniki franko.

Stroški pri uporabi bencina!

Vozi brez bencina!

Adaptiraj svoj avto, traktor ali stabilni motor s patent.

HAG - generatorjem!

Vozi z ogljem!

Prospekte in reference daje:

JUGO-HAG

LJUBLJANA, Bohoričeva ulica št. 24.

Telefon šte. 560.

Stroški pri uporabi oglja!

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

je najmodernejša urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. — Ilustrirane knjige v eno-ali večbarvnem tisku. — Brošure in knjige v malih in tudi največjih nakladah. — Časopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.

Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne šole in srednje šole. Risanke, dnevniki in beležnice.

Inserirajte v ORJUNI!

SLOGRAD

Slovenska gradbena in industrijska d. d.

Tel. Inter. 187. Tel. Inter. 189.

Tehnična pisarna LJUBLJANA, Spodnja Siska, Frankopanska ulica 151.

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industrijske zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije, vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj. Specialiteta: železobetonske cevi za vodne naprave in vodovod. Zastopa: Patent Dr. inž. Emperger-a za izvrševanje konstrukcij iz armiranega betona z litoželeznimi vložki za visoke tlačne napetosti (kakor pri skladiščih, »silo«-mostovih in podobno). Izdeluje: vse vrste tehničnih projektov in statičnih proračunov. Parna žaga.

IVAN ZAKOTNIK

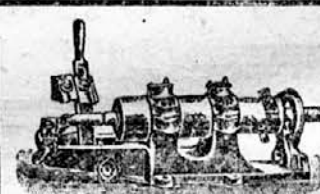
mestni tesarski mojster

Ljubljana, Dunajska c. 46. Tel. 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, oštežja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga. Tovarna furnirja.

STROJI

za obdelovanje lesa.

ZVONOVI.

TURBINE.

Transmisije in železne konstrukcije.

Železo- in kovinolarne. Ognjenske potrebščine. Sesalke. — Armature.

Strojne tovarne in livarne d. d.

LJUBLJANA, Dunajska cesta 35.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D. V LJUBLJANI

prodaja

PREMOG

IZ SLOVENSkih PREMOGOVNIKOV vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

INOZEMSKI PREMOG IN KOKS vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briketi.

NASLOV:

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D. V LJUBLJANI MIKLOŠIČEVA CESTA ŠTEV. 15/I.